

JOHN GRISHAM

VERLOREN SEIZOEN

AL MEER DAN 20 JAAR DE SUCCESVOLSTE
THRILLERSCHRIJVER TER WERELD

Over het boek

Ooit was Neely Crenshaw de sportheld van het stadje Messina, de grote belofte die een succesvolle carrière te wachten stond. Nu keert hij terug om afscheid te nemen van Eddy Rake, zijn vroegere coach die op sterven ligt. Maar wat is er in het verleden precies gebeurd tussen Neely en Rake?

Over de auteur

John Grisham werd op 8 februari 1955 geboren in Jonesboro, Arkansas, als tweede kind in een gezin van vijf kinderen. Zijn vader werkte in de bouw en zijn moeder was huisvrouw. Na zijn studie rechten aan de University of Mississippi werkte Grisham bijna tien jaar lang als jurist, waarbij hij zich specialiseerde in strafrechtelijke zaken en letselschadeclaims. In 1983 werd hij gekozen tot lid van het Huis van Afgevaardigden van de staat Mississippi, een functie die hij tot 1990 bekleedde. Als thrillerschrijver debuteerde hij in 1988 met *De jury*, maar het was zijn tweede boek, *Advocaat van de duivel*, waarmee hij definitief zijn naam vestigde als de koning van de legal thriller.

Van dezelfde auteur

De jury
Advocaat van de duivel
Achter gesloten deuren
De cliënt
Het vonnis
De rainmaker
In het geding
De partner
De straatvechter
Het testament
De broederschap
De erfpachters
Winterzon
Het dossier
De claim
Verloren seizoen
Het laatste jurylid
De deal
De gevangene
De verbanning
De aanklacht
De getuige
De wettelozen
De belofte
De bekentenis
Het proces
Vergiffenis
De afperser
Het protest
De erfgenaam
Dilemma

Bezoek onze internetsite www.awbruna.nl voor informatie over onze boeken,
volg @AWBruna op Twitter of bezoek onze Facebook-pagina:
[Facebook.com/AWBrunaUitgevers](https://www.facebook.com/AWBrunaUitgevers).

John Grisham

Verloren seizoen

A.W. Bruna Uitgevers

Oorspronkelijke titel

Bleachers

© 2003 by John Grisham

Vertaling

Hugo en Nienke Kuipers

Omslagontwerp

Studio Jan de Boer

© 2015 A.W. Bruna Uitgevers, Amsterdam

ISBN 978 90 449 7426 3

NUR 332

Behoudens of krachtens de in de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voorzover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16 h Auteurswet 1912 dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

Voor Ty, en de fantastische kinderen
waar hij op high school football mee speelde
en hun geweldige coach; en de herinneringen
aan twee staatskampioenschappen.

Dinsdag

De weg naar Rake Field liep langs de school, langs de oude muziekzaal en de tennisbanen, door een tunnel van twee kaarsrechte rijen rode en gele esdoorns, geplant en bekostigd door de vrijwilligers, en vervolgens over een lichte helling naar een lager gelegen terrein met genoeg asfalt voor duizend auto's. De weg eindigde voor een reusachtige poort van baksteen en smeedijzer. Het was de poort van Rake Field, met daarachter een gazen omheining die om heel het heilige terrein heen liep. Elke vrijdagavond wachtten de inwoners van de stad Messina tot die poort openging, en dan renden ze naar de onoverdekte tribune, waar de plaatsen werden bezet en de nerveuze rituelen werden voltrokken die aan elke wedstrijd voorafgingen. Al lang voor de kickoff stroomde de zwarte asfaltvlakte rond Rake Field vol. Het verkeer van buiten de stad werd naar de onverharde wegen geleid, en naar de straatjes en afgelegen parkeerzones achter de kantine en het honkbalveld van de school. Supporters van de tegenpartij hadden het moeilijk in Messina, maar lang niet zo moeilijk als de bezoekende teams zelf.

Neely Crenshaw reed langzaam over de weg naar Rake Field, langzaam omdat hij daar in vele jaren niet terug was geweest, langzaam omdat er zoveel herinneringen bij hem opkwamen toen hij de lichtmasten van het veld zag, zoals hij wel had verwacht. Hij reed tussen de rode en gele esdoorns door, die schitterden in hun herfsttooi. Hun stammen waren in Neely's glorie-tijd dertig centimeter dik geweest, maar nu raakten hun takken elkaar hoog boven hem. De bladeren dwarrelde als sneeuw naar beneden en bedekten de weg helemaal tot aan Rake Field.

Het was laat in de middag in oktober, en een zachte wind uit het noorden maakte de lucht een beetje kil.

Hij stopte bij de poort en keek naar het veld. Al zijn bewegingen waren nu langzaam; zijn gedachten waren zwaar van de geluiden en de beelden uit een ander leven. Toen hij speelde, had het veld geen naam; dat was niet nodig geweest. Iedereen in Messina kende het als 'Het veld'. 'De jongens waren vanmorgen al vroeg op Het veld,' zeiden ze in de cafetaria in de binnenstad. 'Hoe laat gaan we Het veld schoonmaken?' vroegen ze in de Rotary Club. 'Rake zegt dat er een nieuwe bezoekertribune op Het veld moet komen,' zeiden ze op de bijeenkomst van vrijwilligers. 'Rake had ze vanavond nog laat op Het veld,' zeiden ze in de kroegen in het noorden van de stad.

Geen enkel stukje grond in Messina werd meer vereerd dan Het veld. Zelfs de begraafplaats niet.

Toen Rake weg was, noemden ze het naar hem. Neely was toen ook al weg, allang en niet van plan om terug te komen.

Hij wist niet precies waarom hij nu terugkwam, maar diep in zijn hart had hij geweten dat deze dag zou aanbreken, de dag ergens in de toekomst waarop hij werd teruggeroepen. Hij had altijd geweten dat Rake uiteindelijk zou sterven, en natuurlijk zou er dan een begrafenis komen met honderden ex-spelers rond de kist, allemaal in hun Spartans-groene tenue, allemaal rouwend om het verlies van een legende die ze hadden aanbeden en gehaat. Neely had vaak tegen zichzelf gezegd dat hij nooit naar Het veld terug zou komen zolang Rake nog leefde.

In de verte, achter de bezoekertribunes, lagen de twee

oefenvelden, waarvan een met lichten. Geen enkele andere high school in de staat bezat zo'n luxe-oefenveld, maar er was dan ook geen enkele andere stad in de staat die het football zo absoluut, zo collectief aanbad als Messina. Neely hoorde het fluitje van een coach en het stampen en kreunen van lichamen die tegen elkaar dreunden: het nieuwste Spartans-team dat zich op vrijdagavond voorbereidde. Hij liep door de poort en over de baan, die natuurlijk donkergroen was geverfd.

Het gras van de end zone was zo strak geknipt dat je er zou kunnen putten, maar er kwamen een paar wilde sprietten tegen de doelpaal omhoog. En er zaten een paar plekjes onkruid in de ene hoek, en nu hem dat was opgevallen, keek Neely nog wat beter en zag hij gras langs de rand van het veld niet goed was geknipt. In de gloriетijd waren er elke donderdagmiddag tientallen vrijwilligers geweest die Het veld met tuinscharen bijknipten. Elk grassprietje dat niet in het gareel stond, ging onder het mes.

De gloriетijd was voorbij. Daar was een eind aan gekomen toen Rake wegging. Tegenwoordig werd football in Messina gespeeld door stervelingen. De stad had zijn allure verloren.

Coach Rake had ooit luidkeels gescholden op enkele goedgeklede heren die de zonde begingen het heilige bermudagrass van Het veld te betreden. De heren trokken zich schielijk terug en liepen langs de zijlijn, en toen hij dichterbij kwam, beseftte Rake dat hij zojuist de burgemeester van Messina had uitgescholden. De burgemeester was beledigd. Het kon Rake niet schelen. Niemand liep op zijn veld. De burgemeester, die het niet gewend was om uitgescholden te worden, deed

een tot mislukken gedoemde poging om Rake ontslagen te krijgen, maar Rake deed dat met een schouderophalen af. Bij de eerste de beste verkiezingen stemde de bevolking de burgemeester met vier tegen één weg. In die tijd had Eddie Rake meer politieke macht in Messina dan alle politici bij elkaar, al deed het hem niet veel.

Neely bleef langs de zijlijn en liep langzaam naar de thuishoutribunes. Opeens bleef hij staan en haalde hij diep adem, want hij voelde de zenuwen die hij altijd voor een wedstrijd had. Het bulderen van een publiek van lang geleden kwam terug, een publiek dat daarboven op de tribune dicht opeenstond terwijl het muziekkorps in het midden van het veld steeds maar weer het krijgslied van de Spartans uitschetterde. En langs de zijlijn, een paar meter bij hem vandaan, zag hij dat nummer 19 zich nerveus warmliiep, aanbeden door de toeschouwers. Nummer 19 was een held van de high school, een vermaarde quarterback met een gouden arm, snelle voeten, veel lichaamsmassa, misschien wel de grootste speler die Messina ooit had voortgebracht. Nummer 19 was Neely Crenshaw in een vorig leven.

Hij deed een paar stappen langs de zijlijn, bleef bij de 50-yardlijn staan, vanwaar Rake honderden wedstrijden had gecoacht, en keek weer naar de stille tribunes, waar zich ooit op vrijdagavonden tienduizend mensen hadden verzameld om hun emoties over het footballteam van de high school uit te storten.

Er kwam nu half zoveel publiek, had hij gehoord.

Er was vijftien jaar verstreken sinds nummer 19 zovelen in vervoering had gebracht. Vijftien jaar sinds Neely op de heilige grasmat had gespeeld. Hoeveel

keer had hij zichzelf beloofd dat hij nooit zou doen wat hij nu deed? Hoeveel keer had hij gezworen dat hij nooit terug zou keren?

Op een oefenveld in de verte blies een coach op een fluitje en schreeuwde iemand, maar Neely kon het amper horen. In plaats daarvan hoorde hij de drums van het muziekkorps, en de hese, onvergetelijke stem van Bo Michael door de luidsprekers, en het oorverdovende lawaai van de tribunes als de supporters op en neer sprongen.

Hij hoorde Rake blaffen en grommen, al verloor zijn coach ook in het heetst van de strijd bijna nooit zijn zelfbeheersing.

Daar waren de cheerleaders – springend, scanderend, korte rokken, maillots, stevige gebruinde benen. In die tijd had Neely het voor het uitkiezen.

Zijn ouders zaten bij de 40-yardlijn, acht rijen van de persbox vandaan. Voor elke kickoff zwaaide hij naar zijn moeder. Het grootste deel van de wedstrijd zat ze te bidden, want ze was ervan overtuigd dat hij zijn nek zou breken.

De rekruteerders van de colleges hadden pasjes voor een rij stoelen bij de 50-yard, de beste plaatsen. Iemand telde 38 van die scouts tijdens de wedstrijd tegen Garnet Central, en ze kwamen allemaal naar nummer 19 kijken. Meer dan honderd colleges schreven hem een brief; zijn vader had ze allemaal nog. 31 boden hem een volledige beurs aan. Toen Neely bij Tech tekende, was er een persconferentie en waren er grote krantenkoppen.

Tienduizend zitplaatsen op de tribune, en dat voor een stad met maar achtduizend inwoners. De rekensom

had nooit geklopt. Maar ze waren in grote aantallen van buiten de stad gekomen, uit de rimboe, waar op vrijdagavond niets te doen was. Ze kregen hun loon en kochten hun bier, en dan kwamen ze naar de stad, naar Het veld, waar ze een luidruchtige troep vormden aan de noordkant van de tribune en meer lawaai maakten dan de leerlingen, het muziekkorps en de mensen uit Messina bij elkaar.

Toen hij nog een kind was, had zijn vader hem van die noordkant vandaan gehouden. ‘Die boerenkinkels’ daar dronken en gingen soms vechten en schreeuwden schunnige woorden naar de officials. Een paar jaar later was nummer 19 gek op het kabaal dat die boerenmensen maakten, en ze waren absoluut gek op hem.

Nu was het stil op de tribune, afwachtend stil. Hij liep langzaam langs de zijlijn, zijn handen diep in zijn zakken, een vergeten held waarvan de ster snel was verbleekt. De jongen die drie seizoenen quarterback van Messina was geweest. Meer dan honderd touchdowns. Hij had op dit veld nooit verloren. De wedstrijden kwamen hem weer voor ogen, al verzette hij zich daartegen. Die tijd was voorbij, zei hij voor de honderdste keer tegen zichzelf. Allang voorbij.

Aan de zuidkant hadden de vrijwilligers een gigantisch scorebord opgericht, met daaromheen grote witte borden waarop in forse, groene letters de geschiedenis van het football in Messina was beschreven. En dus ook de geschiedenis van de stad. Ongeslagen in 1960 en 1961, toen Rake nog geen dertig was. En toen begon in 1964 de Streak: perfecte seizoenen, de rest van dat decennium en het begin van het volgende. Een maand nadat Neely in 1970 was geboren, verloor Messina van

South Wayne in de strijd om het kampioenschap van de staat en was de Streak voorbij. 84 overwinningen op een rij, een nationaal record in die tijd, en Eddie Rake was op zijn 39e een legende.

Neely's vader had hem verteld over de onuitsprekelijke somberheid die in de dagen na die nederlaag over het stadje neerdaalde. Alsof 84 overwinningen achtereen niet genoeg waren. Het was een trieste winter, maar Messina kwam erdoorheen. Het volgende seizoen versloegen Rakes jongens South Wayne met 13-0 in de kampioenswedstrijd. Er volgden nog meer kampioenschappen, in 1974, 1975 en 1979.

Toen viel de droogte in. Van 1980 tot 1987, toen Neely in de hoogste klas zat, bleef Messina elk seizoen ongeslagen en wonnen ze met gemak de conference en de playoffs, maar verloren ze in de finale. Er heerste ontevredenheid in Messina. De plaatselijke bewoners in de cafetaria's waren niet gelukkig. De oudjes verlangden naar de dagen van de Streak. Een of andere school in California behaalde negentig overwinningen achter elkaar en de hele stad Messina was diep beledigd.

Links van het scorebord stonden, op groene borden met witte letters, de eerbewijzen aan de grootste van alle Messina-helden. Neely's nummer 19 was de laatste. Daarnaast stond nummer 56, het nummer van Jesse Trapp, een linebacker die korte tijd in Miami speelde en daarna in de gevangenis terechtkwam. In 1974 had Rake officieel afscheid genomen van nummer 81, het nummer van Roman Armstead, de enige van de Messina Spartans die ooit in de nfl had gespeeld.

Vorbij de zuidkant van het veld stond een clubgebouw waar menig klein college jaloers op zou zijn.

Het had een fitnessruimte en afsluitbare kasten en een bezoekerskleedkamer met vloerbedekking en douches. Ook dat was door de vrijwilligers gebouwd na een intense geldinzamelingscampagne die een hele winter duurde en de hele stad bezighield. Het beste was nog niet goed genoeg voor de Messina Spartans. Coach Rake wilde een fitnessruimte en afsluitbare kasten en een coachkantoor, en de vrijwilligers dachten bijna niet meer aan Kerstmis.

En nu stond er nog iets anders, iets wat Neely niet eerder had gezien. Even voorbij het hek dat naar het clubgebouw leidde, stond een monument met een bakstenen voetstuk en een bronzen borstbeeld. Neely liep er naar toe om het te bekijken. Het was Rake, een vergrote Rake met rimpels in zijn voorhoofd en de bekende norske blik in zijn ogen, een heel vage aanduiding van een glimlach. Hij droeg de verweerde Messina-pet die hij tientallen jaren had gedragen. Een bronzen Eddie Rake, op zijn vijftigste, niet de oude man van zeventig. Op de plaquette onder het borstbeeld stonden in gloedvolle bewoordingen de bijzonderheden vermeld die bijna iedereen in de straten van Messina moeiteloos uit het hoofd kon opdreunen – 34 jaar coach van de Spartans, 418 overwinningen, 62 nederlagen, 13 staatskampioenschappen, en van 1964 tot 1970 een ononderbroken reeks van 84 overwinningen. Het was een altaar, en Neely kon al voor zich zien dat de Spartans ervoor bogen als ze op vrijdagavond het veld op gingen.

De wind stak op en blies bladeren voor Neely langs. De training was voorbij en de zweterige, vuil geworden spelers sjokten naar het clubgebouw. Omdat hij niet

gezien wilde worden, liep hij een eindje verder over de baan en ging hij door een hek. Hij klom dertig rijen omhoog en ging in z'n eentje op de tribune zitten, hoog boven Rake Field en met uitzicht op het dal in het oosten. Kerktorens verhieven zich in de verte boven de goudgele en vuurrode bomen van Messina. De torenspits helemaal links was van de methodistenkerk, en een blok daarachter, niet te zien vanaf de tribune, stond een mooi huis met twee verdiepingen dat de stad aan Eddie Rake had gegeven toen hij vijftig werd.

En in dat huis waren mevrouw Lila en haar drie dochters en alle andere Rakes nu bijeen, wachtend tot de coach zijn laatste adem uitblies. Het huis zou nu ook vol vrienden zijn, en er stonden schalen met eten op de tafels en er lagen overal stapels bloemen.

Waren daar ook vroegere spelers? Neely dacht van niet.

De volgende auto op het parkeerterrein stopte dicht bij die van Neely. Deze Spartan droeg een jas en een das, en toen hij achteloos over de baan liep, lette hij er ook op dat hij het speelveld niet betrad. Hij zag Neely en ging de tribune op.

'Hoe lang ben je hier al?' vroeg hij toen ze elkaar de hand schudden.

'Niet lang,' zei Neely. 'Is hij dood?'

'Nee, nog niet.'

Paul Curry ving 47 van de 63 touchdown-passes die Neely gooide in de drie jaar dat ze samen speelden. Crenshaw met Curry, keer op keer, bijna niet te stoppen. Ze waren co-captains geweest. Ze waren goede vrienden geweest, al waren ze in de loop van de jaren van elkaar verwijderd geraakt. Ze belden elkaar drie of

vier keer per jaar. Pauls grootvader had de eerste bank van Messina opgericht; zijn toekomst was dus al vanaf zijn geboorte verzekerd geweest. Hij trouwde ook nog met een meisje uit een andere prominente familie in Messina. Neely was getuige, en die bruiloft was meteen de laatste keer geweest dat hij in Messina terug was.

‘Hoe gaat het thuis?’ vroeg Neely.

‘Prima. Mona is zwanger.’

‘Natuurlijk is ze zwanger. Nummer vijf of zes.’

‘Vier nog maar.’

Neely schudde zijn hoofd. Ze zaten een meter van elkaar vandaan en keken allebei in de verte. Ze praatten, maar in hun gedachten waren ze ergens anders. Er kwam lawaai van het clubgebouw, waar auto's startten.

‘Hoe gaat het met het team?’ vroeg Neely.

‘Niet slecht, vier gewonnen, twee verloren. De coach is een jonge vent uit Missouri. Ik mag hem wel. Talent is dun gezaaid.’

‘Missouri?’

‘Ja, niemand binnen een afstand van duizend kilometer wilde die baan hebben.’

Neely keek hem aan en zei: ‘Je bent wat aangekomen.’

‘Ik ben bankier en ik zit bij de Rotary. Ik kan nog steeds harder lopen dan jij.’ Paul zweeg abrupt. Die laatste zin was eruit geweest voor hij er erg in had. Neely's linker knie was twee keer zo dik als zijn rechter.

‘Daar twijfel ik niet aan,’ zei Neely met een glimlach. Hij voelde zich niet gekwetst.

Ze zagen de laatste auto's weggrijden, de meeste met gierende banden of in elk geval met een poging daartoe. Een Spartans-traditie van wat minder allooi.

Toen werd het weer stil. ‘Kom je hier ooit als het leeg is?’ vroeg Neely.

‘Vroeger wel.’

‘En liep je dan om het veld heen en dacht je aan vroeger?’

‘Dat deed ik, tot ik ermee ophield. Dat overkomt ons allemaal.’

‘Dit is de eerste keer dat ik hier terug ben sinds ze mijn nummer hebben ingetrokken.’

‘En jij bent er niet mee opgehouden. Jij leeft nog in die tijd, jij droomt nog, jij bent nog steeds de quarterback.’

‘Ik wilde dat ik nooit een footballveld had gezien.’

‘In deze stad had je geen keus. Rake had ons al in footballtenue toen we nog in de zesde klas zaten. Vier teams – rood, blauw, goud en zwart, weet je nog wel? Niet groen, want alle jongens wilden groen dragen. We speelden op dinsdagavond en trokken al meer publiek dan de meeste high schools. We leerden dezelfde plays die Rake op vrijdagavond gebruikte. Hetzelfde systeem. We droomden ervan een Spartan te zijn en voor een uitzinnige menigte van tienduizend mensen te spelen. In de negende klas hield Rake zelf toezicht op onze trainingen en kenden we alle veertig plays uit zijn repertoire. We kenden ze in onze slaap.’

‘Ik ken ze nog steeds,’ zei Neely.

‘Ik ook. Weet je nog, die keer dat hij ons op een training twee uur achter elkaar slot-waggle-right liet oefenen?’

‘Ja, omdat jij het steeds verprutste.’

‘En toen moesten we de tribune op en neer rennen tot we ervan kotsten.’

‘Dat was Rake,’ mompelde Neely.

‘Je telt de jaren tot je in het team van een college zit, en dan ben je een held, een idool, een arrogante klootzak, want in de plaats waar je vandaan komt, kun je niets verkeerd doen. Je wint en wint en je bent de koning van je eigen wereldje, en dan – beng, is het voorbij. Je speelt je laatste wedstrijd en iedereen huilt. Je kunt niet geloven dat het voorbij is. Dan komt er een ander team voor jou in de plaats en denkt niemand meer aan je.’

‘Het is zo lang geleden.’

‘Vijftien jaar, jongen. Toen ik studeerde, kwam ik in de vakanties naar huis, maar dan bleef ik hier ver vandaan. Ik wilde niet eens langs de school rijden. Ik heb Rake nooit meer gezien; dat wilde ik ook niet. Maar op een zomeravond, kort voordat ik naar mijn college terugging, een maand of zo voordat ze hem ontsloegen, kocht ik een sixpack bier en klom ik hier de tribune op en draaide ik alle wedstrijden nog eens af. Ik zag hoe we scoorden wanneer we maar wilden, hoe we elke wedstrijd helemaal beheersten – het was geweldig. Toen deed het verrekte pijn omdat het voorbij was. Onze schitterende glorie-dagen waren ineens voorbij.’

‘Heb je Rake die avond gehaat?’

‘Nee, toen hield ik van hem.’

‘Het is gisteren veranderd.’

‘Voor de meesten van ons.’

‘Doet het nu pijn?’

‘Niet meer. Toen ik getrouwd was, kochten we seizoenkaarten, werden we vrijwilliger bij de club, de dingen die iedereen doet. In de loop van de tijd vergat ik dat ik een held was geweest en werd ik gewoon een supporter.’

‘Je gaat naar alle wedstrijden?’

Paul wees naar links. 'Ja. De bank heeft een heel blok zitplaatsen.'

'Met jouw gezin heb je ook een heel blok nodig.'

'Mona is erg vruchtbaar.'

'Kennelijk. Hoe ziet ze eruit?'

'Ze ziet er zwanger uit.'

'Ik bedoel, je weet wel, is ze in vorm?'

'Met andere woorden, is ze dik?'

'Precies.'

'Nee, ze traint twee uur per dag en eet alleen sla. Ze ziet er fantastisch uit en ze wil dat je vanavond bij ons komt eten.'

'Sla?'

'Wat je maar wilt. Zal ik haar bellen?'

'Nee, nog niet. Laten we praten.'

Een hele tijd praatten ze niet. Ze zagen een pick-up-truck bij de poort tot stilstand komen. De bestuurder was een zwaargebouwde man met een vale spijkerbroek, een pet van spijkerstof, een grote baard en een mank been. Hij liep over de baan langs het veld, en toen hij naar de tribunes ging, zag hij dat Neely en Curry daarboven zaten en naar elke stap keken die hij zette. Hij knikte hen toe, klom een paar rijen en ging toen naar het veld zitten kijken, erg stil en erg alleen.

'Dat is Orley Short,' zei Paul, die het gezicht eindelijk herkende. 'Eind jaren zeventig.'

'Dat weet ik nog,' zei Neely. 'De langzaamste line-backer uit de geschiedenis.'

'En de gemeenste. Alleen conference, denk ik. Hij speelde één jaar op een junior college en hield er toen mee op om de rest van zijn leven te gaan houthakken.'

'Rake was gek op die houthakkers, hè?'

‘Wij allemaal toch? Vier houthakkers in de verdediging en de conference-titel kon ons niet ontgaan.’

Een andere pick-up stopte dicht bij de eerste, en opnieuw wandelde een zwaargebouwd heerschap in over-all en denim naar de tribune, waar hij Orley Short begroette en naast hem ging zitten. Uit niets bleek dat ze dat zo hadden afgesproken.

‘Ik kan hem niet thuisbrengen,’ zei Curry, die moeite deed om de tweede man te identificeren en zich ergerde omdat het hem niet wilde lukken. In drieënhalf decennium had Rake honderden jongens uit Messina en omstreken gecoacht. De meesten van hen waren nooit weggegaan. Rakes spelers kenden elkaar. Ze maakten deel uit van een kleine broederschap waarvan nooit meer iemand anders lid kon worden.

‘Je zou vaker terug moeten gaan,’ zei Paul toen het tijd was om weer te praten.

‘Waarom?’

‘De mensen willen je graag zien.’

‘Misschien wil ik hen niet zien.’

‘Waarom niet?’

‘Ik weet het niet.’

‘Je denkt dat mensen nog steeds een wrok tegen je koesteren omdat je de Heisman-trofee niet won?’

‘Nee,’ zei Neely.

‘Ze zullen zich jou nog wel herinneren,’ ging Hull verder, ‘maar je bent geschiedenis. Je bent nog steeds hun held, maar dan wel van lang geleden. Als je Renfrow’s Café binnenloopt, zie je dat Maggie die kolossale foto van jou nog boven de kassa heeft hangen. Ik ga daar elke donderdag ontbijten en dan zijn er altijd wel een paar ouwe kerels die erover discussiëren wie de beste

quarterback van Messina is geweest, Neely Crenshaw of Wally Webb. Webb heeft vier jaar gespeeld, 46 overwinningen op een rij, nooit verloren, enzovoort, enzovoort. Maar Crenshaw speelde tegen zwarte jongens en die wedstrijden waren sneller en harder. Crenshaw kreeg een contract bij Tech, maar Webb was niet goed genoeg voor het grote werk. Zo gaat de discussie nog een hele tijd door. Ze bewonderen je nog steeds, Neely.' 'Dank je, maar ik hoef daar niet heen.'

'Zelf weten.'

'Het was een ander leven.'

'Kom nou, doe niet zo moeilijk. Je moet genieten van je herinneringen.'

'Dat kan ik niet. Rake is daar.'

'Waarom ben je hier dan?'

'Ik weet het niet.'

Ergens diep in Pauls mooie donkere pak zoemde een telefoon. Hij vond hem en zei: 'Curry.' Stilte. 'Ik ben op het veld, met Crenshaw.' Stilte. 'Ja, hij is hier. Ik zweer het je. Goed.' Paul klapte de telefoon dicht en stopte hem in zijn zak.

'Dat was Silo,' zei hij. 'Ik had hem verteld dat je misschien zou komen.'

Neely glimlachte en schudde zijn hoofd bij de gedachte aan Silo Mooney. 'Ik heb hem niet meer gezien sinds ons eindexamen.'

'Hij heeft geen eindexamen gedaan. Weet je dat niet meer?'

'O ja. Dat was ik vergeten.'

'Hij had dat probleempje met de politie. De Wet op de verdovende middelen. Een maand voor ons eindexamen schopte zijn vader hem het huis uit.'